
Vergaderjaar 2011–2012

---

33 240 IIA

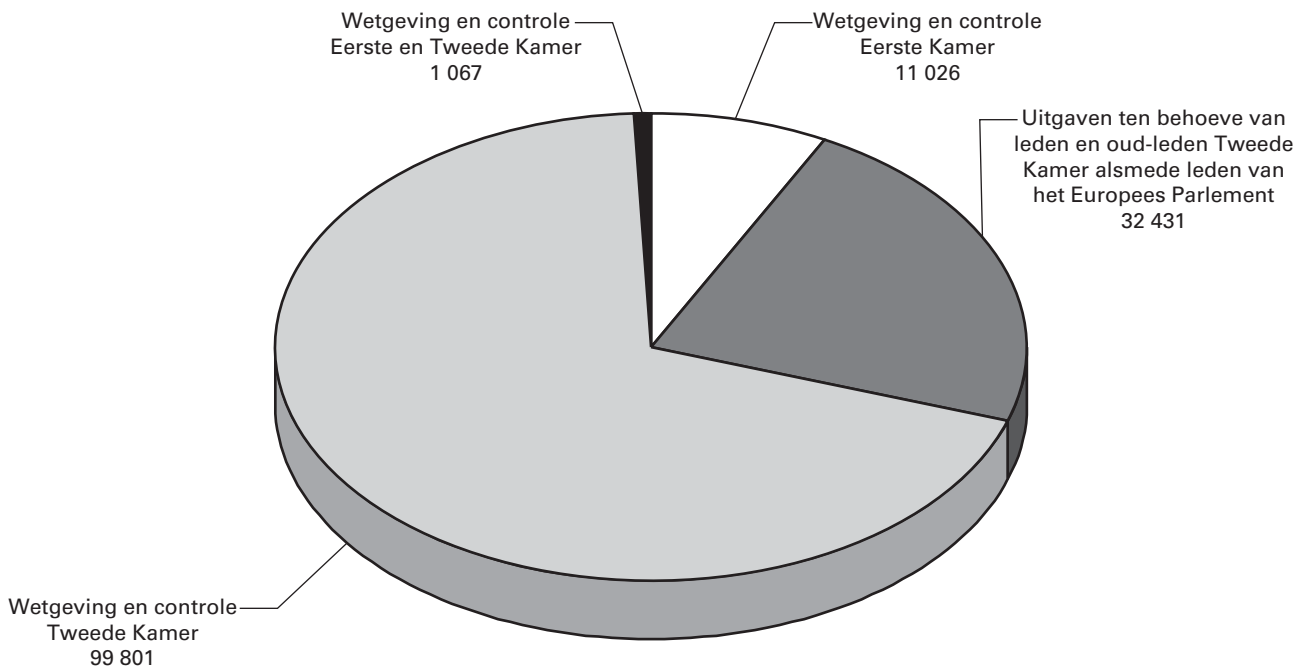
Jaarverslag en slotwet Staten-Generaal 2011

Nr. 1

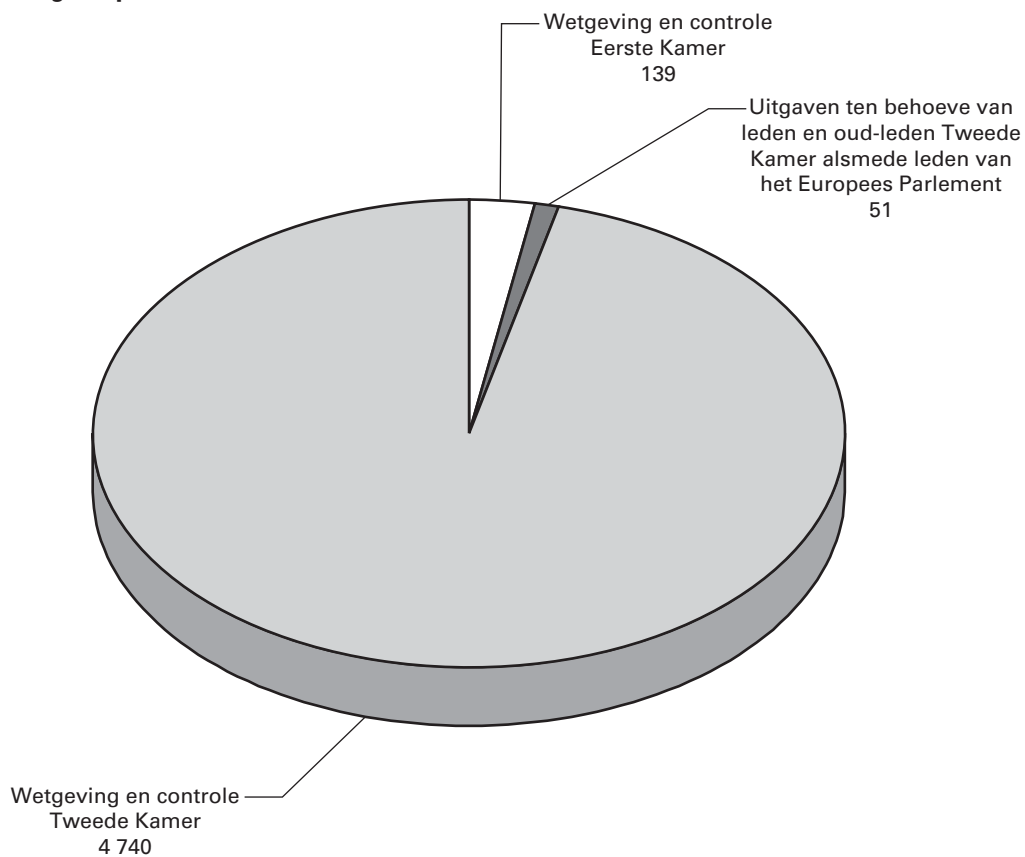
JAARVERSLAG VAN DE STATEN-GENERAAL (IIA)
Aangeboden 16 mei 2012

Gerealiseerde uitgaven naar beleidsterrein (in € 1 000)

Gerealiseerde ontvangsten per beleidsterrein (in € 1 000)

INHOUDSOPGAVE

	blz.
A. Algemeen	6
Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot décharge- verlening	6
Leeswijzer	9
B. Beleidsverslag	10
Beleidsartikelen	11
Niet-beleidsartikelen	24
Bedrijfsvoeringsparagraaf	25
C. Jaarrekening	27
De departementale verantwoordingsstaat	27
De saldibalans	28

A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

Aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal

Hierbij bied ik het Jaarverslag met betrekking tot de begroting van de Staten-Generaal (IIA) over het jaar 2011 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties decharge te verlenen over het in het jaar 2011 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2011;
- b. het voorstel van de slotwet over het jaar 2011 die met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2011 met betrekking tot de onderzoeken van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2011 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2011, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2011 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. E. Spies

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Tweede Kamer,

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

Opbouw Jaarverslag 2011

Het jaarverslag over 2011 bestaat conform de regelgeving uit de volgende delen:

- A. het algemene deel met o.a. dechargeverlening;
- B. de totaaltabel (IIA) budgettaire gevolgen van beleid;
- C. de jaarrekening.

De paragraafindeling van de artikelen is als volgt:

- 1. Algemeen
- 2. Speerpunten 2011
- 3. Budgettaire gevolgen van beleid
- 4. Operationele doelstellingen

De bedrijfsvoeringsparagraaf is onder een aparte paragraaf opgenomen.

Wat betreft de budgettaire gevolgen van beleid is alleen een inhoudelijke toelichting gegeven bij opmerkelijke verschillen (boven € 0,5 mln.) tussen de oorspronkelijke vastgestelde begroting 2011 en de realisatie 2011.

Rechtmatigheid

In 2011 zijn de tolerantiegrenzen voor de rechtmatigheid op hoofdstukniveau niet overschreden en is er sprake van een getrouw beeld. Een toelichting op de rechtmatigheid per College is te vinden in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Groeiparagraaf

Er zijn dit jaar geen nieuwe ontwikkelingen voor de groeiparagraaf te melden.

B. BELEIDSVERSLAG

1. TABEL BUDGETTAIRE GEVOLGEN VAN BELEID TOTAAL IIA

Totaalbegroting IIA							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Vastgestelde begroting	Verschil
Verplichtingen	131 278	130 839	133 273	147 568	149 398	137 280	9 920
Uitgaven	131 597	130 016	134 657	145 655	144 325	137 280	7 045
Ontvangsten	4 173	4 193	8 331	3 512	4 930	2 454	2 476

4. DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1: WETGEVING EN CONTROLE EERSTE KAMER

1. Algemene beleidsdoelstelling

De hoofdtaak van de Eerste Kamer is dat zij aan het eind van het wetgevende proces een totaaloordeel velt over een wetsvoorstel. De Kamer pleegt de ter afhandeling aan haar voorgelegde wetsvoorstellen te toetsen aan een aantal kwaliteitscriteria die grofweg aangeduid kunnen worden als: rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De Eerste Kamer heeft ook de taak de regering te controleren, een taak die veelal in samenhang met de beoordeling van wetsvoorstellen wordt uitgeoefend. Naast wetgeving beoordeelt de Kamer ook verdragen en andere regelgeving (voorgehangen algemene maatregelen van bestuur).

De Eerste Kamer opereert niet alleen in een nationale, maar ook in een internationale context. Zij besteedt in ruime mate aandacht aan internationale en in het bijzonder Europese ontwikkelingen en de doorwerking van Europese regelgeving in de nationale regelgeving. De opportuniteit van voorgenomen Europese wetgeving heeft de afgelopen jaren binnen de Europese Unie versterkte aandacht gekregen van nationale parlementen, ook van het Nederlandse en daarbinnen ook in het bijzonder van de Eerste Kamer. De Eerste Kamer vervult voorts, als integraal onderdeel van het parlementaire werk, een actieve rol in parlementaire assemblees van internationale organisaties en interparlementaire vergaderingen in EU-verband. Daarnaast onderhoudt de Kamer vele diplomatieke contacten. Jaarlijks organiseert de Eerste Kamer de verenigde vergadering van de Staten-Generaal.

2. Speerpunten

De strategische ambities van de Huishoudelijke Commissie, het College van Senioren en de Griffier inzake de werkwijze en organisatie van het ambtelijke apparaat van de Eerste Kamer zijn als volgt te formuleren:

1. professionele, kwalitatief hoogwaardige inhoudelijke ondersteuning aan Voorzitter, leden en commissies op het terrein van de toetsing van wetgeving en de controle van het regeringsbeleid, alsmede de overige taken van de Kamer;
2. actief zichtbaar maken van de wijze waarop de Kamer haar taken vervult aan burgers, maatschappelijke organisaties en andere instellingen, bestuur en media;
3. de ambtelijke organisatie faciliteert de leden met een effectieve bedrijfsvoering.

In het kader van de actieve zichtbaarheid en verantwoording over de taken en de uitvoering daarvan, wordt verder geïnvesteerd in de informatievoorziening, de voorlichting en in publiciteitsactiviteiten.

A. Implementatie van de nieuwe werkwijze inzake Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen

Uit hoofde van het Verdrag van Lissabon zijn de taken van de Tweede en Eerste Kamer verdragsrechtelijk identiek. In alle vakcommissies van de Eerste Kamer wordt aandacht besteed aan wetgevings- en beleidsvoorstellen van de Europese Commissie. De capaciteit van de Kamerorganisatie is aangepast aan de nieuwe taken die voor de Eerste Kamer uit het

Verdrag van Lissabon voortvloeiend. Gekozen is voor een bescheiden groei in Fte's.

B. Websites

In 2010 is de oplevering van de ingrijpend vernieuwde website Europa-poort gerealiseerd. Ontwerp, faciliteiten en informatiestructuur van deze vernieuwde site sluiten aan bij de nieuwe werkwijze van de Kamercommissies, voortvloeiend uit de nieuwe Europese bevoegdheden van de Kamer. Het aanpassen van de websites aan actuele ontwikkelingen binnen en buiten de Kamer vergde ook in 2011 een voortdurende inspanning.

C. Versterking externe communicatie

- Wekelijkse attendering aan de parlementaire redacties met plenaire agenda en aankondigingen van expertmeetings, hoorzittingen en adviesaanvragen;
- Heldere en uitnodigende vooraankondiging van Kamervergaderingen via website, teletekst en mail met heldere beschrijving van de voornaamste wetsvoorstellen op de Kameragenda;
- Opschonen van het bestaande relatiebestand en segmenteren naar doelgroepen;
- Definiëren en in kaart brengen van nieuwe, strategische doelgroepen voor publicaties, digitale nieuwsbrieven en symposia;
- Directe melding van genomen Kamerbesluiten aan de parlementaire nieuwsredacties via mail en teletekst;
- Categorale mailbestanden voor de vakmedia en sectorgebonden bladen;
- Digitale weergave van de plenaire debatten via het internet en een omroepkanaal. In de loop van 2011 zijn variabele cameraposities in de plenaire vergaderzaal operationeel gemaakt.

D. Digitale Informatievoorziening

In 2011 is er verder gebouwd aan de ICT-infrastructuur. De EK-App is in productie genomen en heeft in korte tijd zijn toegevoegde waarde meer dan aangetoond.

E. Verbouwingen

De Eerste Kamer werkt aan de verbetering van haar huisvesting. De verbouwing van de Mauritsstoren, waar in 2009 een start mee is gemaakt, wordt voortgezet. Bovendien zijn, in 2011, twee vleugels van de Raad van State bij de werkruimten van de Eerste Kamer getrokken. Daarnaast hebben er binnen het gebouw diverse aanpassingen plaatsgevonden. Met name de sanitaire voorzieningen zijn fors uitgebreid.

3. Externe factoren

De Eerste Kamer vormt de voorlaatste schakel in de keten van het wetgevingsproces. De mede -actoren in het proces zijn, voorafgaand aan de bekrachtiging van een aanvaard wetsvoorstel door het staatshoofd, respectievelijk de Ministerraad, Raad van State en de Tweede Kamer. De controle op het regeringsbeleid voltrekt zich in interactie met de regering. Uit hoofde van het Verdrag van Lissabon is de Eerste Kamer betrokken bij de voorbereiding van Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen. De taken van de Eerste- en Tweede Kamer op dit terrein zijn gelijk.

Beleidsartikelen

Binnen de nationale context voert de Eerste Kamer overleg met de regering over de regeringsinzet bij de voorbereiding van Europese wetgeving.

Risico's

Omdat de Eerste Kamer in het wetgevingproces de laatste schakel in de keten vormt, is haar taakuitvoering afhankelijk van het aanbod van wetsvoorstellen, en van de kwaliteit van het werk dat door de voorafgaande actoren is verricht.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

1.1 Wetgeving en controle Eerste Kamer							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Vastgestelde begroting	Verschil
Verplichtingen	9 736	9 371	10 430	10 792	11 017	10 736	281
Uitgaven	9 285	9 452	10 677	10 816	11 026	10 736	290
1. apparaat	5 461	5 554	6 662	6 628	6 878	6 638	240
2. vergoedingen voorzitter en leden EK	3 790	3 856	3 973	4 122	4 144	4 054	90
3. verenigde vergadering	34	42	42	66	4	44	- 40
Ontvangsten	96	123	85	76	139	79	60

Financiële toelichting

Het verschil in de verplichtingenstand wordt veroorzaakt door verplichtingen die tot betaling komen in 2012.

4. Operationele doelstellingen

Operationele doelstelling 1	Verdere ontwikkeling van wetgevingsdossiers
Motivering	Deze doelstelling draagt bij aan de borging van de kwaliteit in de toetsing van wetgeving en de controle op het regeringsbeleid.
Activiteit 2011	Scholing van beleidsmedewerkers en informatiespecialisten.
Operationele doelstelling 2	Versterking van de informatievoorziening
Motivering	Deze doelstelling draagt bij aan het kunnen leveren van snelle en volledige informatie aan de diverse doelgroepen.
Activiteit 2011	Verdere verbetering van de Eerste Kamer website. Doorontwikkelen proactief mailsysteem voor doelgroepen. Doorontwikkeling educatieve website «Derde Kamer» (in samenwerking en co- financiering met de Tweede Kamer).
Operationele doelstelling 3	Intensivering van publiciteit en representatie
Motivering	Deze doelstelling draagt bij aan de zichtbaarheid van de Eerste Kamer, en aan een actieve verantwoording over de taakuitoefening.
Activiteit 2011	Uitbrengen jaarbericht over de periode 2010–2011 en andere publicaties met betrekking tot het werkterrein van de Eerste Kamer. Gericht inviteren van relevante actoren en doelgroepen.

Beleidsartikelen

Operationele doelstelling 4	Vergroten van de toegankelijkheid van het Eerste Kamergebouw
Motivering	Deze doelstelling draagt bij aan de bekendheid en zichtbaarheid van de Eerste Kamer als instituut, en doet recht aan het openbare karakter daarvan.
Activiteit 2011	Verdere uitbreiding van de openstelling voor publiek. Aanpassen van het beveiligingsniveau aan de huidige normen.
Operationele doelstelling 5	Versterking van de ICT – voorzieningen.
Motivering	Deze doelstelling draagt bij aan een hedendaagse informatie- en communicatie infrastructuur, waarmee leden en ambtenaren effectief hun werk kunnen doen.
Activiteit 2011	Upgraden ICT – infrastructuur.

ARTIKEL 2: UITGAVEN TEN BEHOEVE VAN LEDEN EN OUD-LEDEN TWEDE KAMER, ALSMEDE LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

1. Algemene doelstelling

Onder dit artikel worden rechtspositionele uitgaven aan leden en oud-leden van de Tweede Kamer, alsmede hun nagelaten betrekkingen, evenals de schadeloosstelling aan de Nederlandse leden van het Europees Parlement geraamd.

2. Speerpunten

2a. Zorg dragen voor uitbetalingen i.v.m. wettelijke regelingen

De Tweede Kamer draagt ingevolge de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer (Stb. 1997, 250), de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Stb. 1969, 594) en de Wet schadeloosstelling leden Europees Parlement (Stb. 1979, 379) zorg voor de uitgaven uit hoofde van:

- schadeloosstelling leden Tweede Kamer (artikel 2.1);
- reis- en overige kostenvergoedingen leden Tweede Kamer (artikel 2.1);
- wachtgelden oud-leden Tweede Kamer (artikel 2.2);
- pensioenen oud-leden en hun nabestaanden (artikel 2.2);
- schadeloosstelling Nederlandse leden van het Europees Parlement (artikel 2.3).

3. Budgettaire gevolgen van beleid

2.1 Uitgaven ten behoeve van leden en (oud)-leden Tweede Kamer en alsmede leden van het Europees Parlement							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Vastgestelde begroting	Verschil
Verplichtingen	35 013	31 677	31 549	34 465	32 425	34 123	- 1 698
Uitgaven	35 020	31 678	31 549	34 458	32 431	34 123	- 1 692
1. schadeloosstelling	20 661	20 232	21 476	21 909	22 166	21 504	662
2. pensioenen en wachtgelden	11 996	9 016	8 622	10 956	10 071	10 133	- 62
3. schadeloosstellingen Europarlementariërs	2 363	2 430	1 451	1 593	194	2 486	- 2 292
Ontvangsten	469	351	195	100	51	286	- 235

Financiële toelichting

Het beschikbare budget voor de schadeloosstelling is in 2009 en 2010 verhoogd met ruim 1% loonbijstelling, terwijl de daadwerkelijke schadeloosstelling van de leden is meegegroeid met de ambtenarensalarissen in beide jaren (ca 3% in beide jaren). Doordat de jaarlijkse loonbijstelling is gebaseerd op de gemiddelde stijging in de marktsector en de schadeloosstelling van de leden rechtstreeks is gerelateerd aan het maximale salaris van de ambtelijke schaal 16 uit het BBRA ontstaat er een verschil.

4. Operationele doelstellingen

Bij de nieuwe zittingsperiode van het Europees Parlement hebben de nieuwe Nederlandse leden van het Europees Parlement de plicht en de zittende leden de keuze de schadeloosstelling te laten betalen via het Europees Parlement en niet meer via de Tweede Kamer. De middelen die hierdoor vrijvallen

Beleidsartikelen

worden aangewend voor het in oprichting zijnde Huis voor de Democratie en Rechtsstaat.

Kengetallen

Tabel 2.2				
	2008	2009	2010	2011
1. schadeloosstelling	20 232	21 476	21 909	22 166
gemiddeld per lid TK (150)	135	143	146	148
2. pensioenen en wachtgelden	9 016	8 622	10 956	10 071
totaal 1 en 2	29 248	30 098	32 865	32 237
gemiddeld per lid TK	195	201	219	215
3. Schadeloosstelling leden Europarlement	2 430	1 451	1 593	194
Gemiddeld per lid EP (27)	90	54	59	7

ARTIKEL 3: WETGEVING EN CONTROLE TWEDE KAMER

1. Algemene doelstelling

Taak van de Tweede Kamer

Als volksvertegenwoordiging heeft de Tweede Kamer twee hoofdtaken: het controleren van de regering en (mede)wetgeving. Deze taken vloeien voort uit de grondwetsartikelen 50 (vertegenwoordiging van het gehele Nederlandse volk), 65 tot en met 72 (werkwijze), 81 tot en met 87 (wetgeving), 105 (begrotingen), 137 en 138 (Grondwetgeving) en enkele andere grondwets- en wetsartikelen.

De ambtelijke diensten

De ambtelijke organisatie van de Tweede Kamer heeft als missie het ondersteunen van het constitutioneel proces. De ambtelijke organisatie wil dit verder versterken door middel van het bieden van een politiek neutrale, adequate en innovatieve ondersteuning van de Kamerleden en de fractie organisatie in alle facetten van het werk als volksvertegenwoordiger. De politieke prioriteit, zoals door de Kamer bepaald, is daarbij leidend voor de ambtelijke organisatie.

Het constitutioneel proces in de Tweede Kamer kenmerkt zich door een van jaar tot jaar toenemende complexiteit. Het aantal te behandelen onderwerpen neemt toe, de diepgang en omvang van de te beoordelen informatie wordt groter en de belangstelling vanuit de media en van de kant van belanghebbenden zorgen voor een toegenomen tijdsdruk. Daarmee stijgt eveneens de druk op de Kamerleden en de ondersteunende functies. Zowel het aantal plenaire vergaderingen als het aantal commissievergaderingen vertoont de laatste jaren een stijgende lijn. Het aantal Kamervragen is in de periode 1987 tot en met 2011 zelfs ruim verdrievoudigd, van 963 in 1987 tot 3 055 in 2011. Het aantal moties is in dezelfde periode ruim vertienvoudigd. In 1987 werden er 387 moties ingediend en in 2011 3 679.

2 Speerpunten 2011

Gegeven de algemene doelstelling worden jaarlijks accenten gelegd. De speerpunten voor 2011 waren:

- uitvoering aanbevelingen uit Parlementaire Zelfreflectie;
- modernisering audiovisuele faciliteiten;
- ombuigingen.

De afgelopen jaren werden, ook in de keuze van de speerpunten, gekenmerkt door een optimalisering van de ondersteuning van leden door middel van (financiële) investeringen. Gelet op maatschappelijke ontwikkelingen is, voor 2011 een koers gevaren waarbij de optimalisering van de ondersteuning van leden onverkort van kracht bleef, maar met een terughoudende instelling bij intensiveringen.

• Uitvoering aanbevelingen uit Parlementaire Zelfreflectie

In 2011 zijn drie in het kader van de eigen toekomst- en onderzoeksagenda drie onderzoeken van start gegaan. Twee hiervan zijn ook in 2011 afgesloten, te weten de onderzoeken naar arbeidsmigratie en naar duurzame voedselproductie. Eén onderzoek (naar het spoor) loopt door tot medio februari 2012.

Beleidsartikelen

In oktober 2011 is, na intensief vooroverleg met overkoepelende organisaties op het gebied van wetenschap en onderzoek, bij twee Kamercommissies gestart met een pilot om de samenwerking tussen politiek en wetenschap te versterken. Deze commissies kunnen bijvoorbeeld om factsheets over onderwerpen of om kortlopende onderzoekjes vragen. In december 2011 heeft de Kamer de toekomst- en onderzoeksagenda 2012 in beginsel vastgesteld, benoemde onderwerpen zijn klimaat en energie, ICT bij de overheid en prijsvorming in de woningbouw.

• Modernisering audiovisuele faciliteiten

Het AV Programma (Audio Visueel) pakt de vervanging van de huidige, 19 jaar oude, infrastructuur ten behoeve van vastlegging en verspreiding van de debatten op. In 2011 zijn – conform de planning – de twee grootste aanbestedingen afgerond. Voor de vervanging van de AV infrastructuur en voor de vervanging van de regieruimte en de apparatuur zijn de contracten getekend, is het leeuwendeel van de benodigde apparatuur geleverd en is een start gemaakt met het ontwerp van de definitieve tekeningen.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

3.1 Wetgeving en controle Tweede Kamer							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2007	2008	2009	2010	2011		
Verplichtingen	84 760	87 963	90 100	101 236	104 889	90 856	14 033
Uitgaven	84 768	87 058	91 237	99 306	99 801	90 856	8 945
1. apparaat	57 417	61 553	64 918	67 408	66 862	62 885	3 977
2. onderzoeksbudget	1 020	469	755	814	677	1 096	- 419
3. drukwerk	3 030	2 821	3 075	3 814	3 042	3 026	16
4. fractiekosten	23 057	21 747	22 186	27 040	27 959	23 415	4 544
5. uitzending leden	244	468	303	230	176	434	- 258
6. Enquêtes					1 085		
Ontvangsten	3 577	3 673	8 051	3 336	4 740	2 066	2 674

Financiële toelichting

De fracties binnen de Kamer ontvangen een bijdrage in de kosten welke is gebaseerd op het zetelaantal. Het beschikbare budget op dit artikel is circa 90% van het budget waar de fracties maximaal een beroep op kunnen doen. In 2011 was het beroep op de fractiekostenregeling meer dan 98 %, mede door de naweeën van de verkiezingen medio 2010. Fracties die toen in omvang zijn afgenomen hebben een groter beroep gedaan op de fractiekostenregeling door onder andere sociale plannen, in verband met verkleining van de omvang van de ondersteuning. Hierdoor is er sprake van een overschrijding.

De meerontvangsten zijn te verklaren door een afrekening met een fractie in 2011 over een ouder jaar.

4. Operationele doelstellingen

A. Vergroten transparantie parlementaire proces

In 2011 is het project Staten-Generaal digitaal afgerond. Dit project, uitgevoerd in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek, houdt in dat alle handelingen, kamerstukken en aanhangsels digitaal beschikbaar zijn gesteld voor de burger. De dienst Communicatie is voortdurend bezig met het optimaliseren van de websites voor de verschillende doelgroepen,

zoals «De Derde Kamer» waar informatie is te vinden voor scholieren over de werkzaamheden van de Tweede Kamer. Daarnaast zijn de verhoren van de Parlementaire Enquêtecommissie (Onderzoek Financieel Stelsel) live uitgezonden.

B. IT-infrastructuur

De doelstellingen uit de begroting van 2011 zijn grotendeels bereikt. De IT-infrastructuur is op orde gehouden, hoewel er wel wat achterstand is opgelopen in het vervangen van verouderde infrastructuur. Hierbij valt te denken aan de kantooromgeving, zowel soft – als hardware matig en de server en applicaties zijn niet allemaal tijdig vervangen.

Er is ook een aantal vernieuwingen gestart of doorgevoerd, hierbij valt te denken aan de nieuwe applicatie VLOS ten behoeve van het verslagleggingproces, aanleg van een (publiek toegankelijk) draadloos netwerk Plein2Air in grote delen van de Tweede Kamer en de implementatie van de virtuele werkplek. Er is nieuwe mobiele dienstverlening ingevoerd en tenslotte kan worden opgemerkt dat er een nieuwe automatisering architectuur is vastgesteld.

C. EU-betrokkenheid

Naar aanleiding van de Kamerbrede aanname, in april 2011, van het rapport «Bovenop Europa, Evaluatie van de versterkte EU-ondersteuning van de Tweede Kamer 2007–2011» is de ambtelijke EU-staf van de Kamer per 1 juli 2011 op permanente basis gecontinueerd. Het instrumentarium van de Tweede Kamer ten behoeve van haar Europese werkwijze is blijkens dit rapport inmiddels zo ingericht dat ze alle relevante momenten en dossiers in het proces van Europese beleidsvorming eigenstandig, tijdig en goed geïnformeerd kan behandelen. Een van de aspecten in deze Europese werkwijze die in 2011 opnieuw aan belang heeft gewonnen, is het optreden van de Kamer in Europees verband. In het kader van de door het Verdrag van Lissabon geboden mogelijkheid van gezamenlijke subsidiariteitbezwaren (zgn. gele en oranje kaart) is door het kantoor van de permanente vertegenwoordiging van de Staten-Generaal in Brussel in 2011 structureel aandacht geschonken aan relevante ontwikkelingen in andere parlementen van de EU-lidstaten. Dit heeft onder meer geresulteerd in actieve coalitievorming ten aanzien van de subsidiariteittoetsing van enkele concrete nieuwe Commissievoorstellen.

D. Duurzaamheid/Energiebesparing/Duurzaam inkopen

Duurzaamheid:

Het Restaurantbedrijf biedt de bewoners en gasten van de Tweede Kamer de gelegenheid om iedere dag duurzaam te eten. Hiertoe wordt zoveel als mogelijk duurzame producten ingekocht conform de criteria van Pianoo.

Energiebesparing:

De afdeling techniek van de Tweede Kamer past op het gebied van energiebesparing zo veel als praktisch mogelijk nieuwe, energiezuinige technieken toe. Daar waar praktisch mogelijk wordt bijvoorbeeld conventionele verlichting vervangen door verlichting met een lager energieverbruik zoals LED of spaarlampen.

Duurzaam inkopen:

De Tweede Kamer heeft de deelnameverklaring «100% duurzaam inkopen in 2010» ondertekend en dat betekent dat de Tweede Kamer vanaf 1 januari 2010 in alle (Europese) aanbestedingen en inkopen de opgestelde duurzaamheidseisen in de bestekken opneemt en er daarmee voor zorgt dat het resultaat van de inkoop voldoet aan deze eisen.

Duurzaamheidscriteria

Het agentschap SenterNovem (nu: Piano Expertisecentrum Aanbesteden) heeft in opdracht van het toenmalige ministerie van VROM een aantal criteria ontwikkeld voor duurzaam inkopen. Deze duurzaamheidscriteria hebben zowel betrekking op milieuaspecten als op sociale aspecten (bijvoorbeeld kinder- of slavenarbeid).

Inkoop heeft vanaf 2010, in overleg met de betreffende Kamerdienst, de eisen en wensen uit de criteriadocumenten in voorkomende bestekken opgenomen. Inkoop heeft met de betreffende Kamerdienst besproken welke weging de duurzaamheidswensen bij de beoordeling van de offertes zou worden meegegeven. Gegeven het beleidsuitgangspunt is het al dan niet meenemen van deze criteria geen vrijblijvende keuze geweest.

E. De oprichting van het Huis voor Democratie en Rechtsstaat

Het Huis voor Democratie en Rechtsstaat is intussen formeel opgericht en gaat verder onder de naam Pro-Demos. Er zijn op verschillende niveaus contacten tussen Pro-Demos en de Tweede Kamer. De ontvangst van groepen door de Kamer via Pro-Demos is fors gegroeid, van 68 113 bezoekers in 2010 naar 87 979 bezoekers in 2011.¹

5. Risico's

De rijksoverheid heeft te maken met een oplopende structurele taakstelling. De Tweede Kamer heeft de intentie vanaf 2013 een bijdrage te leveren aan deze structurele taakstelling, zij het in de vorm van een inspanningsverplichting. Voorwaarde hierbij is dat de primaire taken van de Tweede Kamer niet in het gedrang komen. In 2011 is door de Tweede Kamer daartoe een stuurgroep Inspanningsverplichting (SIV) ingesteld. Deze stuurgroep heeft een inventarisatie opgesteld van mogelijke besparingen, uiteenlopend van efficiënter werken tot beperking van de dienstverlening

---

¹ Aantallen 2010:

– Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof: 45 147

– Instituut voor Publiek en Politiek: 22 966

Aantallen 2011

– Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof: 41 914

– Instituut voor Publiek en Politiek: 46 065

Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof en het Instituut voor Publiek en Politiek zijn in 2011 opgegaan in Pro-Demos.

Beleidsartikelen

Kengetallen

Tabel 3.2 Uitgavenoverzicht (bedragen in € 1 000)					
Wetgeving en controle Tweede Kamer	2007	2008	2009	2010	2011
Apparaatskosten	57 417	61 553	64 918	67 408	66 862
Onderzoeksbudget	1 020	469	755	814	677
Drukwerk	3 030	2 821	3 075	3 814	3 042
Fractiekosten	23 057	21 747	22 186	27 040	27 959
Uitzending leden	244	468	303	230	176
Enquêtes					1 085
Totaal artikel 3	84 768	87 058	91 237	99 306	99 801
<i>Gemiddeld per zetel (150)</i>	<i>570</i>	<i>580</i>	<i>608</i>	<i>661</i>	<i>665</i>

Tabel 3.3 Specificatie inzake de werkzaamheden van de Kamer (in aantallen)						
Specificatie inzake de werkzaamheden van de Kamer (in aantallen)	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vergaderingen						
Plenaire vergaderingen	100	106	111	109	98	111
<i>Commissievergaderingen</i>						
– openbaar	714	829	1 310	1 341	955	1 363
– besloten	609	592	431	379	225	371
Spoeddebatten	29	43	65	62	46	49
Overige vergaderingen	5 321	7 569	8 568	8 668	9 990	9 054

Tabel 3.4 Werkbezoeken commissies						
Binnenland	32	45	36	54	29	40
Buitenland	23	15	35	17	9	13
Wetsvoorstellen, moties en vragen						
<i>Ingediende wetsvoorstellen</i>	269	214	285	184	256	279
– initiatief wetsvoorstellen	23	9	14	6	8	14
– rijksbegrotingen	18	20	20	20	20	16
– fondsen	8	7	8	8	8	5
– suppletore begrotingen	45	46	76	52	80	84
In stemming gebrachte wetsvoorstellen	290	262	236	204	257	286
<i>Ingediende moties</i>	1 170	1 968	2 543	2 616	1 734	3 679
– aangenomen	488	601	686	889	620	1 138
– verworpen	432	993	1 334	1 213	735	1 699
– ingetrokken	84	89	105	91	66	108
– aangehouden	38	137	104	92	104	170
– gewijzigd	74	111	212	212	157	385
– in behandeling	–	3	0	0	2	1
– vervallen	54	34	102	119	50	178
<i>Schriftelijke vragen</i>	1 772	2 671	3 002	3 029	2 552	3 055
– beantwoord	2 014	2 677	2 972	2 952	2 546	3 189
Mondelinge vragen	92	113	134	135	101	217
Interpellaties	5	4	8	12	0	2

Beleidsartikelen

Tabel 3.5 Amendementen per fractie

fractie	Aangenomen amendementen	Verworpen amendementen	Ingetrokken amendementen	Overgenomen amendementen
VVD	32	4	5	0
PvdA	24	85	10	0
PVV	14	13	1	0
CDA	39	6	14	0
SP	19	107	12	0
D66	15	35	6	0
GroenLinks	0	23	5	0
ChristenUnie	21	65	13	0
SGP	15	17	1	0
PvdD	0	7	0	1
Verdonk				
Bijzondere gedelegeerde				
totaal	179	362	67	1

Tabel 3.6

Ingediende moties per fractie	Aantal	Schriftelijke vragen per fractie	Aantal
SP	635	SP	572
PvdA	661	PvdA	749
PVV	410	CDA	309
GroenLinks	419	PVV	479
ChristenUnie	342	VVD	224
CDA	322	D66	239
D66	441	GroenLinks	213
VVD	192	PvdD	110
PvdD	174	ChristenUnie	125
SGP	83	SGP	35
Verdonk		Verdonk	

ARTIKEL 4: WETGEVING EN CONTROLE EERSTE EN TWEEDE KAMER

1. Algemene doelstelling

Het onder dit artikel opgenomen budget betreft, naast de apparaatskosten van de Griffie interparlementaire betrekkingen, tevens de kosten van de interparlementaire activiteiten.

2. Speerpunten

Niet van toepassing.

3. Budgettaire gevolgen van beleid

4.1 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Vastgestelde	Verschil
	2007	2008	2009	2010	2011	begroting	
Verplichtingen	1 769	1 828	1 194	1 075	1 067	1 547	- 480
Uitgaven	1 769	1 828	1 194	1 075	1 067	1 547	- 480
2. apparaat griffie interparlementaire betrekkingen	487	436	0	0	0	12	- 12
3. interdepartementale betrekkingen	1 282	1 392	1 194	1 075	1 067	1 535	- 468
Ontvangsten	31	46	0	0	0	23	- 23

Financiële toelichting

Het artikel interdepartementale betrekkingen bestaat uit vijf onderdelen, te weten reizen naar internationale organisaties, bijdragen aan internationale organen, contacten tussen de parlementen van het Koninkrijk, ontvangst van vertegenwoordigers van buitenlandse parlementen en een bijdrage aan de IPU. De onderuitputting op dit artikel doet zich voor op de onderdelen reizen naar internationale organisaties en de contacten tussen de parlementen van het Koninkrijk. Het aantal reizen naar o.a. de Raad van Europa, de Weu en NAA is in 2011 achtergebleven bij voorgaande jaren. In 2011 is er geen reis geweest naar de Antillen, deze heeft begin 2012 plaatsgevonden. Hierdoor is er sprake van een onderuitputting.

4. Operationele doelstellingen

Kengetallen

Tabel 4.2 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (in € 1000)					
	2007	2008	2009	2010	2011
Interparlementaire betrekkingen	1 282	1 392	1 194	1 075	1 067
totaal artikel 4	1 769	1 828	1 194	1 075	1 067
gemiddeld per zetel (225)	8	8	5	5	5

5. NIET-BELEIDSARTIKEL

ARTIKEL 10: NOMINAAL EN ONVOORZIEN

10.1 Nominaal en onvoorzien							
Overzicht budgettaire gevolgen van beleid (in € 1 000)	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Vastgestelde	Verschil
	2007	2008	2009	2010	2011	begroting	
Verplichtingen	0	0	0	0	0	18	- 18
Uitgaven	0	0	0	0	0	18	- 18
1. loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
2. prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
3. onvoorzien	0	0	0	0	0	18	- 18
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

6. BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Wetgeving en controle Eerste Kamer

1. *Financiële Rechtmatigheid*
De begrotingsuitvoering is rechtmatig verlopen. Tijdens het jaar 2011 zijn er diverse stappen gezet en uitgevoerd om het financiële- en personele beheer te verbeteren.
2. *Totstandkoming (niet financiële) beleidsinformatie*
De Eerste Kamer verkrijgt de informatie uit verschillende eigen systemen.
3. *Financieel- en materieel beleid van de daarvoor bijgehouden administraties*
In 2012 zullen, indien daar aanleiding toe bestaat, de inventarisaties worden aangepast. Ook zullen er wederom controlemomenten inzake de diverse materiele inventarisaties plaatsvinden. Het tijdig vastleggen van verplichtingen zal ook in 2012 een aandachtspunt blijven.
4. *Overige aspecten*
Er hebben zich geen verdere bijzonderheden voorgedaan.

Wetgeving en controle Tweede Kamer

Rechtmatigheid

De geconstateerde onrechtmatigheid is ontstaan door een vertraging van de interdepartementale (rijksbrede) Europese aanbesteding voor ICT leveringen, onder regie van de Strategische Beheerorganisatie (SBO) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hierdoor is een situatie ontstaan dat de continuïteit in de bedrijfsvoering op het terrein van de ICT, een belangrijke pijler binnen de Tweede Kamer, niet is geborgd. Vanuit dat perspectief heeft de Tweede Kamer, conform de gangbare juridische praktijk, een aantal overeenkomsten ter overbrugging afgesloten met de voormalige leveranciers, om de instandhouding van de systemen te garanderen.

De omvang van de verplichtingen bedraagt € 1,1 mln. De artikeltolerantie wordt hiermee niet overschreden. De onrechtmatigheid inzake de verplichtingen (€ 65 000) die voortkomt uit het expireren van het contract ter ondersteuning van de salarisverwerking wordt in 2012 opgelost.

Financieel en materieelbeheer

De opmerking over de administratieve procedures van het Restaurantbedrijf, richt zich grotendeels op het ontbreken van de vastlegging van de uitgevoerde controles. Aan dat aspect wordt extra aandacht besteed. De procedures en interne controles worden op korte termijn definitief vastgesteld en ingevoerd.

In het kader van het materieelbeheer worden in 2012 een aantal procesbeschrijvingen herzien waaronder het onderdeel dat betrekking heeft op het magazijnbeheer van de Facilitaire Dienst. Het management verwacht dat deze herziene procedures voor het zomerreces zijn geïmplementeerd.

Verder zullen er met de Dienst Automatisering afspraken worden gemaakt over de toetsbaarheid van de uitgevoerde inventarisaties.

Totstandkoming beleidsinformatie

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan. De Tweede Kamer heeft voor de totstandkoming van de niet-financiële informatie de procedure gevolgd.

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Overige informatie

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

C. JAARREKENING

Verantwoordingsstaat 2011 Staten-Generaal (IIA)										
Art.	Omschrijving	(1)			(2)			(3) = (2) - (1)		
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie			Verschil		
		Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal			137 280	2 454		144 325	4 930		7 045	2 476
Beleidsartikelen										
1	Wetgeving en controle Eerste Kamer	10 736	10 736	79	11 017	11 026	139	281	290	60
2	Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer alsmede leden van het Europees Parlement	34 123	34 123	286	32 425	32 431	51	- 1 698	- 1 692	- 235
3	Wetgeving en controle Tweede Kamer	90 856	90 856	2 066	104 889	99 801	4 740	14 033	8 945	2 674
4	Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1 547	1 547	23	1 067	1 067	0	- 480	- 480	- 23
Niet-beleidsartikelen										
10	Nominaal en onvoorzien	18	18	0	0	0	0	- 18	- 18	0

**SALDIBALANS PER 31 DECEMBER 2011 VAN DE
STATEN-GENERAAL(IIA)**

Saldibalans per 31 december 2011 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (H2A)			
1)	Uitgaven 2011	144 322 280	Ontvangsten 2011 4 930 291
3)	Liquide middelen	24 681	
4)	Rekening-courant RHB		Rekening-courant RHB 137 263 773
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-compt. vorderingen)	352 068	Ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden) 2 504 955
8)	Extra-comptabele vorderingen	300 583	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen 300 583
10)	Voorschotten	94 085 816	Tegenrekening voorschotten 94 085 816
11a)	Tegenrekening garantie- verplichtingen	6 760 317	Garantieverplichtingen 6 760 317
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	9 198 516	Openstaande verplichtingen 9 198 516
	TOTAAL	255 044 261	TOTAAL 255 044 261

**Toelichting op de saldibalans van de Staten-Generaal (II A) over
het jaar 2011**

Ad 1 en 2. Uitgaven en ontvangsten 2011

Bij de begrotingsuitgaven en -ontvangsten zijn de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten opgenomen met betrekking tot het jaar waarvoor de Rijksrekening nog niet door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

Ad 3. Liquide middelen

De post liquide middelen is opgebouwd uit het saldo bij de banken en de contante gelden aanwezig in de kluis van de kasbeheerders.

Het totaalbedrag van € 24 681 is als volgt opgebouwd:

Eerste Kamer	€	775
Tweede Kamer	€	23 906
Totaal	€	24 681

Ad 4. Rekening-courant RHB

Op de Rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding is de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weergegeven. Opgenomen is het bedrag in overeenstemming met het saldobiljet van genoemd departement.

Ad 5. Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)

Het bedrag van € 352 068 aan uitgaven buiten begrotingsverband is als volgt opgebouwd:

a	Vorderingen kasbeheerders Staten-Generaal:		
	Eerste Kamer	€	16 399
	Tweede Kamer	€	335 669
	Totaal	€	352 068

Ad a. Vorderingen kasbeheerders Staten-Generaal

De vorderingen van de Eerste Kamer bestaan uit reguliere debiteuren (€ 16 399).

Het grootste deel van de vorderingen van de Tweede Kamer bestaat uit voorschotten buitenlandse dienstreizen en reistickets (€ 251 643).

Ad 6. Ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden)

Het bedrag van € 2 504 955 aan ontvangsten buiten begrotingsverband is als volgt opgebouwd:

a	Schulden kasbeheerders Staten-Generaal:		
	Eerste Kamer	€	185 814
	Tweede Kamer	€	2 319 141
b	Overige schulden	€	0
	Totaal	€	2 504 955

Ad a. Schulden kasbeheerders Staten-Generaal

De intra-comptabele schulden van zowel de Eerste Kamer als Tweede Kamer bestaan voor het grootste gedeelte uit afdrachten loonbelasting en pensioenpremies (€ 182 891 resp. € 2 313 426).

Ad 8. Extra-comptabele vorderingen

Ad 8a. Tegenrekening extra-comptabele vorderingen

Het totaalbedrag van € 300 583 is als volgt opgebouwd:

Eerste Kamer	€	0
Tweede Kamer	€	300 583
Totaal	€	300 583

De posten van de Tweede Kamer bestaan grotendeels uit vorderingen op eigen personeel en Loyalis.

Ad 10. Extra-comptabele voorschotten

Ad 10a. Tegenrekening extra-comptabele voorschotten

De saldi van de per 31 december 2011 openstaande voorschotten en van de in 2011 afgerekende voorschotten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Stand openstaande voorschotten per 31 december 2011:		
Eerste Kamer	€	483 574
Tweede Kamer	€	93 602 242
Totaal	€	94 085 816

Overzicht afgerekende voorschotten in 2011:		
Eerste Kamer	€	54 974
Tweede Kamer	€	39 313 052
Totaal	€	39 368 026

Toelichting stand openstaande voorschotten:

De posten van de Eerste kamer bestaat uit voorschotten fractie ondersteuning (€ 213 195) en Loyalis (€ 270 379) De posten van de Tweede Kamer bestaan uit voorschotten fracties (€ 54 150 831) en voorschotten Loyalis (€ 38 755 526).

Ad 11. Openstaande garantieverplichtingen

Ad 11a. Tegenrekening openstaande garantieverplichtingen

Het bedrag van € 6 760 317 aan openstaande garanties is als volgt opgebouwd:

Garanties 1 januari 2011	€	7 211 461	
Verleende garanties in 2011	€	0	+
Vervallen garanties	€	7 211 461	-/-
	€	451 144	
Totaal openstaande garanties per 31 december 2011	€	6 760 317	

De garanties vloeien voort uit het gestelde in de regeling «Tegemoetkoming in de kosten van de fracties».

Jaarrekening

Ad 12. Openstaande verplichtingen

Ad 12a. Tegenrekening openstaande verplichtingen

Het bedrag van € 9 198 516 aan openstaande verplichtingen is als volgt opgebouwd:

Verplichtingen 1 januari 2011		€	6 323 085	
Aangegane verplichtingen in 2011		€	149 395 405	+
		€	155 718 490	
Tot betaling gekomen in 2011	€	144 322 280		
Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	€	2 197 694		
			€	146 519 974
Totaal openstaande verplichtingen per 31 december 2011			€	9 198 516